

MORFOLOGIA I SINTAXI DELS PRONOMS RELATIUS.

1. Declina:

qui en singular

quae en plural

quod en plural

2. Analitza morfològicament i canvia de número les següents formes del pronom relatiu:

quae

qui

quo

quod

quibus

3. Analitza sintàcticament i tradueix les següents oracions. Llavors fes el comentari morfològic de les paraules subratllades.

1. Caesar omnibus sociis, quos in Hispania habebat, multa praemia dedit.

2. Omnes milites, qui hodie in castra sunt, cras cum hostibus forte proelium committent.

3. In locum Romani peruenerunt, ubi hostes insidias parauerant.

4. Regio est, cuius flumina multas insulas efficiunt.

5. Postero die porta Iouis, quae aduersus castra Romana erat, iussu proconsulum aperta est.

Numa Pompili, rei de Roma.

Numa Pompilius¹ Romae secundus rex creatus est. Leges et mores Romanis constituit; annum, qui prius sine aliqua² computatione confundebatur, in decem menses descripsit. Quoque infinita templa Romae constituit.

1. Numa Pompilius, -i (m): Numa Pompili (un dels reis de Roma).
2. Aliqua: ablatiu sg femení de aliquis, -qua, -quid.

Actitud i gustos de l'emperador Aurelià. (Història Augusta, "Aurelià", 50)

Aurelianus¹ medicum ad se nunquam uocauit sed ipse se inedia curabat. Erat rarus in uoluptatibus sed mimis delectabatur; uehementissime autem delectatus est fagone² qui uno die ante mensam eius aprum integrum comedit. Habuit tempus fortunatissimum praeter seditiones quasdam domesticas.

1. Aurelianus, -i (m): Aurelià.
2. Fago, -onis (m): golafre.

El rei Servi Tul·li. (Eutropi, *Breuiarium ab urbe condita*, 1, 7)

Post Tarquinius Priscum¹ suscepit imperium Seruius Tullius², qui genitus erat ex nobili femina sed captiua et ancilla. Hic quoque Sabinos subegit; montes tres, Quirinalem³, Viminalem⁴, Esquilinum⁵, urbi adiunxit; fossas circum murum duxit. Occisus est a genero suo Tarquinio Superbo⁶, filio eius regis, cui ipse successerat, et a filia, quam Tarquinius⁶ habebat uxorem.

1. Tarquinius Priscus, -i (m): Tarquini Prisc/el Vell (5è rei de Roma).
2. Seruius Tullius, -i (m): Servi Tul·li (6è rei de Roma).
3. Quirinalis, -is (m): Quirinal (turó de Roma).
4. Viminalis, -is (m): Viminal (turó de Roma).
5. Esquilinus, -i (m): Esquilí (turó de Roma).
6. Tarquinius Superbus, -i (m): Tarquini el Superb (7è rei de Roma, fill de Servi Tul·li).

VERBS DEPONENTS I COMPOSTOS DE SUM.

1. Quina informació ens dona l'enunciat d'aquests verbs? Conjuga i tradueix-los:

VERBS	TEMPS
loquor, locutus 3	imperfet i perfet
orior, ortus 4	present i futur perfet
prosum, profui, -	present i imperfet
moror, moratus 1	present i imperfet
audeo, ausus sum 2	futur imperfet i pretèrit perfet
absum, afui, -	present i imperfet

2. Analitza i tradueix aquestes formes verbals:

proderat aberatis infuit adest prosumus

3. Analitza sintàcticament i tradueix les següents oracions. Llavors fes el comentari morfològic de les paraules subratllades.

1. Hostes aberant ab urbe milia passuum tria.
2. Omnes, qui aderant, istius uiri superbiam uituperabant.
3. Consilium et prudentia senectutis numquam iuuentuti defuit.
4. Per plura saecula Carthaginienses¹ in mari dominati sunt.

1. Carthaginiensis, -e: cartaginès.

Efectes de l'huracà que assolà la regió de la Campània. (Tàcit, *Annals* XVI, 13)

Vastata est Campania¹ turbine uentorum², qui uillas, arbusta, fruges passim disiecit pertulitque³ uiolentiam ad uicinam urbem, in qua omne mortalium genus uis pestilentiae⁴ depopulabatur. Domus corporibus exanimis, itinera funeribus complebantur; non sexus, non aetas periculo uacua⁵ erat.

1. Campania, -ae (f): la Campània (regió d'Itàlia).
2. Turbine uentorum: traduir per «huracà»
3. pertulit: 3 sg perfet de *perfero*, -tuli, -latum.
4. uis pestilentiae: traduir per «forta epidèmia»
5. uacua, -a, -um: es construeix amb ablatiu. Mirar aquest significat.

Revoltes violentes a l'amfiteatre de Pompeia. (Tàcit, *Annals*, XIV, 17)

Sub idem tempus atrox caedes orta est inter colonos Nucerinos¹ Pompeianosque² gladiatorio spectaculo, quod Liuineius Regulus³ edebat. Primum saxa, deinde ferrum sumpserunt. Fuit validior Pompeianorum² plebs, apud⁴ quos spectaculum edebatur. Ergo deportati sunt in urbem multi Nucerini¹ trunco corpore per uulnera ac plerique liberorum aut parentum mortes deflebant.

1. Nucerini, -orum (m): nucerins (habitant de Nucèria).
2. Pompeianus, -a, -um: pompejà (habitant de Pompeia).
3. Liuineius Regulus, -i (m): Livineu Règul.
4. apud: mirar significat amb noms de pers. o pron.

Coliseu o Amfiteatre Flavi, Roma, 70-80

Hanníbal sotmet Hispània, situa els seus exèrcits i es dirigeix cap a Roma. (Nepos, *De uiris illustribus, Hannibal*, 3)

Proximo triennio Hannibal omnes gentes Hispaniae bello subegit; Saguntum, foederatam ciuitatem, quae longam atrocemque oppugnationem fortiter tolerauit, tandem expugnauit; tres exercitus maximos comparauit. Ex his unum in Africam misit, alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit. Saltum Pyrenaeum¹ transiit². Cum omnibus incolis confligit: neminem inuictum³ dimisit.

1. Pyrenaeus, -a, -um: dels Pirineus.
2. Transiit: 3 sg perfet de transeo, -ii, -itum.
3. Inuictus, -a, -um: no vençut, invicte, sense vèncer.

Hanníbal amb el seu exèrcit